

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

לניהול משא ומתן למציאת הסדר למניעת גניבת עגלות קניה

1. פתח דבר

ביום 17 בדצמבר 2003 הוגשה בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, לניהול משא ומתן משותף בין רשתות השיווק שופר סל, קו אופ הריבוע הכחול, קלאב מרקט ורמי לוי שיווק השקמה בע"מ (להלן: "הרשתות") לגיבוש הסדר למניעת גניבת עגלות קניה ממרכולים.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, וכי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור חלקי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים").

2. ההסכם

גניבת עגלות קניה הינה תופעה רחבה אשר, לטענת הרשתות, מסבה להן נזקים כלכליים כבדים מידי שנה. במסגרת בקשת פטור זו, מבקשות הרשתות היתר לנהל משא ומתן משותף על מנת להגיע לפתרונות לטיפול בתופעת גניבת עגלות קניה מהרשתות. בהתאם למידע שנמסר לי מהרשתות, יש בכוונתן לשתף פעולה, בין היתר, במסע הסברה מול משטרת ישראל ובמסע פרסום נרחב בציבור.

3. השפעת ההסכם על התחרות

עגלות הקניה הן חלק מהשירות אותן מספקות הרשתות לקונים בהן באופן שגרתי. משכך, מהווה העגלה חלק מהתשומות הדרושות לרשתות. על כן, ניתן לראות את ההסדר המתבקש בבקשה זו כהסדר הנוגע לשמירה על תשומה.

כבר נקבע בעבר כי ניהול משא ומתן על ידי מתחרים לרכישת משותפת של תשומה הינה הסדר כובל, כמשמעות המונח בסעיף 2 לחוק ההגבלים העסקיים.¹ כך, הסדר לניהול משא ומתן מסחרי משותף נופל לתחומיה של ההגדרה הכללית להסדר כובל המצויה בסעיף 2(א), ואף, בתנאים מסוימים לחלופה הקבועה בסעיף 2(ב)(1) שעניינה כבילה הנוגעת הנוגעת ל"מחיר שיידרש, שיוצע או שיושלם" או לגדרה של החלופה הקבועה בסעיף 2(ב)(4), שעניינה כבילה הנוגעת ל"כמות הנכסים או השירותים שבעסק, איכותם או סוגם".

החשש המרכזי הנובע מניהול משא ומתן משותף בין מתחרים הוא פגיעה בתחרות בשווקים השונים בהם מתחרים הצדדים למשא ומתן, הן בענף הרלוונטי הנוגע ישירות לנושא ההתארגנות, והן בענפים אחרים הנושקים לו.² ככל שהתשומה מרכזית יותר במבנה העלויות של המתחרים, כך רב הסיכוי לפגיעה ולהפך, ככל שמדובר בתשומה שמשקלה זניח כך תהא הנחת העבודה כי הפגיעה מניהול משא ומתן משותף תהא זניחה. ואולם, קיים חשש לזליגת שיתוף הפעולה מנושא תחום וממוקד לחילופי מידע המובילים לתיאומים, מפורשים או משתמעם גם בתחומי התחרות המרכזיים.

התארגנות לניהול משא ומתן משותף עשויה להיות גם בעלת היבטים חיוביים, ובתנאים מסוימים היא עשויה להוביל לחסכון בעלויות (כגון עלויות עסקה) ולייעול בקשר לה שיוביל למקסום רווחתם של הצרכנים.

כך הוא כאשר קיימת תחרות אינטנסיבית בשוק בין השחקנים ועל כן, צפוי כי חסכון בעלויותיהם יעבור גם לצרכנים ויתורגם להוזלת מחירים או לצעד שווה ערך להוזלה כזו.

במקרה הנדון נראה כי תופעת גניבת העגלות הינה תופעה הפוגעת בכיסן של רשתות. עניין זה יכול להאמיר את עלויותיהן של הרשתות ובהכרח מוביל להעלאה מסוימת של המחירים, הנובע מן הצורך של הרשתות לממן את ההוצאות המיותרות הנגרמות כתוצאה מהגניבות. ואולם, החשש הוא כי שולחן משותף בין כל הרשתות יקל ויעודד תיאום בין הרשתות לא רק במניעת גניבת עגלות אלא גם במישורים אחרים.

לאור כך, איני מוצא לנכון לפטור הסדר אמורפי בין הצדדים, כפי שהתבקשתי, ועל כן תחום פטור זה לניהול מסע פרסום והסברה משותף של הרשתות בנושא זה, אם תפוצנה בכך. בנוסף, ככל ששיתוף הפעולה בין הצדדים אינו חורג מהמתווה בגילוי דעת ³ 1/00 בדבר שיתוף פעולה של מתחרים אל מול רשויות שלטון הרי שאין המדובר כלל בהסדר כובל הזקוק לפטור.

¹ ראה פטור להסדר בין שידורי קשת בע"מ, רשת חברת תקשורת והפקות (1992) בע"מ וטלעד אולפני ירושלים בע"מ-קיום משא ומתן עם ההתאחדות לכדורגל בדבר רכישה משותפת של זכויות לשידור משחקי כדורגל בישראל; 1997 **הגבלים עסקיים 3001344**. החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר אי מתן פטור מאישור הסדר כובל הסכם בין גת גבעת חיים אגודה שיתופית לשימורי תוצרת חקלאית בע"מ לבין גנר (1992) בע"מ. **הגבלים עסקיים 3018900**.

² "ככלל, כל התארגנות לרכישת משותפת עלולה לגרום להפחתת התחרות בעסקים בשני מישורים: המישור האחד, הוא הענף הרלבנטי הנוגע ישירות לנושא ההתארגנות. בענייננו מדובר בענף אמצעי הפקה....המישור השני הוא הענף הנמצא בשכנות לענף נושא ההתארגנות...התארגנות לרכישת משותפת עלולה להקל ולעודד תיאום בין זכייני הערוץ השני בתחום שידורי הטלוויזיה ובתחום מכירת זמן לשידורי פרסומת." קביעת הממונה בדבר הסדר כובל בין זכייני הערוץ השני לצורך רכישה משותפת של אמצעי הפקה (ההגבלים העסקיים- החלטות הממונה ופסקי דין, הוצאת ועד מחוז ת"א, כרך ב' 7, 16.

³ גילוי דעת 1/00 שיתופי פעולה של מתחרים אל מול רשויות שלטון, **הגבלים עסקיים 3007119**.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור חלקית.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרם

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ב' שבט תשס"ד

25 בינואר 2004